

Først og fremst «godnorsken»? De ideologiske vilkåra for språklig mangfold i skolen

I Oliver Lovrenskis oppvekstroman «Da vi var yngre» (2023) blir karakteren Marcos språklige atferd tematisert: «til og med marco slo på godnorsken, og det han bare gjør når han er seriøs, men også det er dritlættis for brått han høres ut som gamleste norsklærern med briller rundt halsen og grå skjegg, jeg sverger». Det som blir kommentert i dette utdraget, er Marcos bevegelse mellom den språklige modusen han er kjent for i vennekretsen, og «godnorsken» – norsklærerens norsk. I foredraget mitt tar jeg fraspark i Lovrenskis framstilling i ei drøfting av de språkideologiske vilkåra for språklig mangfold i skolen, med vekt på forhold knytta til det såkalte «morsmålsfaget» norsk. Jeg vil ta utgangspunkt i eksempler på empiri fra skolekonteksten som er egna til å kaste lys over hva språkideologier er og gjør i dette feltet, og som på ulike måter aktualiserer vesentlige norske forskningsinnsikter knytta til hvordan rommet for språklig mangfold i skolen reelt sett er. Et eksempel jeg vil dvele spesielt ved, er den språkpolitikken som i dag er styrende for rekrutteringa av nye norsklærere til grunnskolen. Gjennom drøftinga av disse eksemplene vil jeg belyse hvordan policy og praksiser i skole og lærerutdanning står i fare for å bidra til den språklige minoriseringa av gitte elevgrupper, i strid med sentrale prinsipp og føringer i gjeldende læreplan.